

**ВЕЋУ У ОДГОВАРАЈУЋЕМ САСТАВУ ПРАВНОГ  
ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У НИШУ**

**Н и ш**

Одлуком Научно-стручног већа за друштвене и хуманистичке науке Универзитета у Нишу, бр.8/18-01-010/13-042 од 29.10.2013. године, образована је Комисија за писање извештаја о пријављеним кандидатима на конкурс за избор једног наставника у звање ванредни или редовни професор за ужу трговинско-правну научну област на Правном факултету у Нишу, у саставу: др Мирко Васиљевић, редовни професор Правног факултета у Београду (председник Комисије), др Александар Ћирић, редовни професор Правног факултета у Нишу и др Небојша Јовановић, редовни професор Правног факултета у Београду.

На основу прегледаног конкурсног материјала, поднетих докумената и радова кандидата, Комисија подноси Већу у одговарајућем саставу Правног факултета Универзитета у Нишу (чл. 98. Статута) следећи

**ИЗВЕШТАЈ**

**I О КОНКУРСУ**

На конкурс за избор једног наставника у звање ванредни или редовни професор за ужу трговинско-правну научну област, објављен у "Службеном гласнику" Републике Србије, бр. 87 од 04. 10. 2013. године, пријавила се др Милена Јовановић Zattila, ванредни професор за ужу трговинско-правну научну област на Правном факултету у Нишу. Комисија је констатовала да је кандидаткиња благовремено поднела сва документа предвиђена конкурсом и испунила законске и статутарне услове за оцену испуњености услова за избор у конкурсно звање.

**II БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ И ПРОФЕСИОНАЛНА КАРИЈЕРА**

Др Милена Јовановић-Zattila рођена је 17.06.1967. године у Нишу, где је завршила основну и средњу школу са одличним успехом. Уписала је Правни факултет у Нишу на коме је дипломирала 09.02.1991. године са просечном оценом 9,25. Из групе предмета који чине Катедру за трговинско-правну област кандидаткиња има просечну оцену 10. Током студија била је награђена повељама Универзитета у Нишу као најбољи студент I и IV године студија, а потом и као

најбољи дипломирани студент Правног факултета Универзитета у Нишу. По завршетку прве године студија постаје стипендиста Правног факултета у Нишу. Радни однос, у статусу асистента приправника за предмет Трговинско право на Правном факултету у Нишу, засновала је 01.12.1991. године.

Последипломске студије уписала је на Правном факултету у Београду на смеру за Трговинско право. Магистарску тезу под називом „Уговор о финансијском лизингу” одбранила је на Правном факултету у Београду 28.12.1995. године (комисија: проф. др Мирко Васиљевић, проф. др Радомир Ђуровић и проф. др Мирослав Петровић). У звање асистента за предмет Трговинско право на Правном факултету у Нишу изабрана је 25.09.1996. године. Докторирала је на Правном факултету у Београду 17.07.2003. године, одбранивши дисертацију под називом „Повериоци у стечају” (комисија: проф. др Мирко Васиљевић, проф. др Боривоје Шундерић, проф. др Душица Палачковић и проф. др Небојша Јовановић). У звање доцента за предмет Трговинско право на Правном факултету у Нишу изабрана је 03.04.2004. године, а одлуком Научно-стручног већа за друштвено-хуманистичке науке, бр. 8/18-01-003/09-007 од 19.03.2009. године, у звање ванредног професора. Према акредитованом програму основних и мастер академских студија права изводи наставу на предметима: Трговинско право, Компанијско право, Право потрошача, Банкарско право и право хартија од вредности на основним студијама; Стечајно право, Право конкуренције и Право предузетништва на мастер студијама. На докторским студијама изводи наставу на предметима Трговинско право, Корпоративно управљање, Финансијска тржишта и Право продаје.

У току своје професионалне каријере, поред редовних радних обавеза у настави и рада на свом стручном усавршавању, др Милена Јовановић-Zattila ангажована је у раду стручних тела на факултету и ван њега. Била је председник Научног већа Центра за правна и друштвена истраживања, управник Центра за перманентну едукацију и члан редакционог одбора Зборника радова Правног факултета. На Универзитету је обављала функције члана Научно-стручног већа за мултидисциплинарне студије и члана Етичког комитета. Тренутно је управник Центра за правна и друштвена истраживања, члан Савета факултета, заменик шефа Катедре за трговинскоправне науке, заменик председника Одбора за квалитет, члан Комисије за систематизацију послова наставника и сарадника Правног факултета Универзитета у Нишу и израду критеријума за спровођење стратегије запошљавања и развоја Факултета и члан Библиотечног одбора Факултета. Од 2010. године је арбитар на листи арбитра Спољнотрговинске арбитраже при Привредној комори Србије. Члан је издавачког савета часописа „Студентска ревија за привредно право“ Правног факултета Универзитета у Београду. Учествовала је у организационим припремама научних и стручних скупова на Правном факултету у Нишу. Активни је учесник у раду домаћих и међународних научних скупова. Члан је Удружења правника у привреди, Удружења правника Србије и ГНОП-а (градског одбора за заштиту потрошача).

У склопу научног и стручног усавршавања др Милена Јовановић-Zattila је, током 2005. године, боравила на Правном факултету Универзитета у Амстердаму (Universiteit van Amsterdam) где је похађала летњу школу чији су предавачи били професори са Колумбијског универзитета (Summer Program in American Law Leiden-Columbia-Amsterdam). У оквиру ТЕМПУС пројекта кандидаткиња је боравила на Правном факултету Универзитета Инсубрија у Италији (Universita degli studi dell'Insubria). Као члан експертског тима, ангажована је од стране Министарства за трговину у изради Нацрта закона о електронском пословању 2005. године. Од стране Агенције за лиценцирање стечајних управника ангажована је у изради Приручника за стечајне управнике 2006. године. Активно учествује у реализацији домаћих и међународних научних пројеката. У оквиру ТЕМПУС пројекта била је ангажована на изради силабуса за предмет Компанијско право ЕУ (Company Law of the EU) и за предавача на дипломским Мастер студијама у области европских интеграција. Учествовала је као истраживач на пројекту Правног факултета у Нишу „Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије“, као и на пројекту Правног факултета у Београду „Правни капацитети Србије за Европске интеграције“ финансираним од стране Министарства науке и технолошког развоја Републике Србије. У периоду након избора у звање ванредног професора ангажована је на пројекту од националног значаја „Заштита људских и мањинских права у европском правном простору“, финансираном од стране Министарства науке и технолошког развоја (у категорији А2 истраживача). Кандидаткиња је ангажована и на више међународних пројеката међу којима су: „ZAP Consumer Protection Project“ и IPA project consumer protection – EuropeAid Project „Strengthening Consumer Protection in Serbia“ финансираним од стране Европске уније (оба пута у својству short-term експерта). У истом својству ангажована на Пројекту немачке фондације за међународну правну сарадњу - IRZ фондације за Црну Гору, БиХ, Македонију и Србију (IRZ Foundation - Deutsche Stiftung für international rechtliche Zusammenarbeit) на едукацији носилаца правосудне функције у региону. Говори енглески и служи се немачким језиком.

### III ПРЕГЛЕД НАУЧНОГ И СТРУЧНОГ РАДА

#### Радови објављени до избора у звање ванредни професор

##### а) *Монографије, уџбеници, приручници:*

1. *Уговор о финансијском лизингу* : магистарска теза / Милена Јовановић - Београд, 1995.
2. *Финансијски лизинг* / Милена Јовановић. – Ниш: Студентски културни центар, 1997. - 135 стр. ; 24 цм

3. *Повериоци у стечају: докторска дисертација / Милена Јовановић-Zattila. – Београд, 2003.*
4. *Приручник за стечајне управнике /група аутора/. – Агенција за лиценцирање стечајних управника, Београд : Intermex, 2006. – 1092 стр.; 24 цм  
ISBN 86-83437-55-8*
5. *Стечајно право / Милена Јовановић-Zattila, Владимир Чоловић. – Београд : Досије, 2007. – 270 стр.; 24 цм  
ISBN 978-86-7738-073-1*

**б) Чланци:**

1. Својинска и статусна трансформација предузећа, *Зборник радова Правног факултета*, Ниш, 1993, бр. 32-33 (1992-1993), стр. 155-161.
2. Макијавелијево схватање о вештини управљања државом од стране владара, *Научни подмладак, Хуманитас*, Ниш: Универзитет, 1993, бр. 1-4, стр. 100-111.
3. Правна природа уговора о финансијском лизингу, *Правни живот*, Београд: Удружење правника Србије, 1996, бр. 11, стр. 455-467.
4. Независност и надлежност судова за привредне преступе, *Зборник Правног факултета*, Скопље, 1997, стр. 173-179.
5. Дејство правних последица отварања стечајног поступка, *Правни живот*, Тематски број: *Право и људске вредности*, Београд: Удружење правника Србије, 2001, Том 3, бр. 11, стр. 231-241.
6. Финансирање инвестиција путем лизинга, *Право и привреда*, Београд: Удружење правника у привреди СРЈ, 2002, бр. 5-8, стр. 539-546.
7. Остваривање права у контексту међународне инсолвентности, *Правни живот*, Тематски број: *Право и светски поредак*, Београд: Удружење правника Србије, 2002, Том 3, бр. 11, стр. 693-703.
8. Улога стечаја као контролног механизма земаља у транзицији – закон као средство за успостављање финансијске дисциплине, *Право и привреда*, Београд: Удружење правника у привреди СРЈ, 2003, бр. 5-8, стр. 995-1005.
9. Заштита поверилаца кроз примену стечајног закона – упоредноправни приступ, *Правни живот*, Тематски број: *Право и демократска култура*, Београд: Удружење правника Србије, 2003, Том 3, бр. 11, стр. 115-127.
10. Побијање дужникових правних радњи, *Право и привреда*, Београд: Удружење правника у привреди СРЈ, 2004, бр. 5-8, стр. 681-692.
11. Примена тржишних принципа и ICT у процесу редефинисања јавног сектора, *Правни живот*, Тематски број: *Право и културне разлике*, Београд: Удружење правника Србије, 2004, Том 3, бр. 11, стр. 617-631.
12. Current Issues of the Insolvency Law of Serbia and Their Compatibility with the European Union Regulations, *Eastern European Community Law Journal. - /s.l./ : /s.n./*, 2005. – Vol. 2, No 1 (2005), стр. 1-12.

13. Електронска трговина из перспективе заштите потрошача – национална регулатива у глобалном контексту, *Право и привреда*, Београд: Удружење правника у привреди Србије и Црне Горе, 2005, бр. 5-8, стр. 380-398.
14. Однос националног стечајног законодавства према унификацији, *Zbornik prispevkov Evropski sodni prostor*. – Maribor: Pravna fakulteta, 2005, стр. 285-293.
15. Reorganization of an Insolvent Debtor – an Alternative or the Imperative, *Eastern European Community Law Journal*. - /s.l./ : /s.n./, 2005. – Vol. 2, No 2 (2005), стр. 94-104.
16. Усклађивање српског стечајног права са меродавним прописима ЕУ, Правни систем Републике Србије – усаглашавање са правом Европске уније, *Зборник радова*, Ниш, Правни факултет, 2005, стр. 525-542.
17. Закључивање уговора у електронској форми као императив савремене трговине, *Правни живот*, Тематски број: Право и универзалне вредности, Београд: Удружење правника Србије, 2005, Том 3, бр. 11, стр. 597-609.
18. Правна заштита потрошача, *Правни живот*, Тематски број: Право и хумана будућност, Београд, Удружење правника Србије, 2006, бр. 10, Том 2, стр. 1097-1108.
19. Реорганизација или корпоративна рехабилитација као стечајна алтернатива, *Хармонизација стечајног права и нови Закон о стечајном поступку*, Ниш, Правни факултет, 2006, стр. 217-230.
20. The Sale of an Insolvent Debtor, Науковни вискник Ужгородског националног Университету. *Сериј Право – Ужгород: Јуридични факултет*, 2006, бр. 6, стр. 170-176.
21. Доминација и монополизација у праву конкуренције, *Liber amicorum*. – Београд, Службени гласник, 2007, стр. 325-339.
22. Границе арбитрабилности у трговинским и другим споровима, *Правни живот*, Тематски број: Право и слобода, Београд: Удружење правника Србије, 2007, Том 4, бр. 12, стр. 563-574.
23. Нека питања електронске трговине разматрана у раду Хашке конвенције, *Држављанство и међународно приватно право – Хашке конвенције: зборник радова*, Београд, Службени гласник, 2007, стр. 337-356.
24. Ограничавање слободне трговине и заштита потрошача, *Право и привреда*, Београд: Удружење правника у привреди Србије, 2007, бр. 5-8, стр. 695-705.
25. Редифинисање јавног сектора у складу са принципима ЕУ, *Правни капацитети Србије за европске интеграције, Зборник радова*. Књига. 2, Београд, Правни факултет, 2007, стр. 251-265.
26. Кривична дела у стечајном поступку / Милена Јовановић Zattila, Владимир Чоловић, *Стечај и приватизација, V традиционално саветовање правосуђа*, Вршац, 2008, Београд, Привредни саветник, стр. 119-134.
27. Улога арбитраже у решавању стечајних спорова, *Арбитража*, Београд, Спољнотрговинска арбитража при Привредној комори, 2008, бр. 5, стр. 36-51.

28. Заштита потрошача при склапању уговора на даљину, *Правни живот, Тематски број: Право и међународне интеграције*, Београд, Удружење правника Србије, 2008, Том IV, бр. 12, стр. 285-303.
29. Инвеститори на тржишту капитала, рад са међународног саветовања "*Private International Law and Protection of Foreign Investors*", *Тематски зборник Правног факултета у Подгорици*, 2008, стр. 155-164.
30. Кодификација европског права потрошача са посебним освртом на потрошачки кредит, *Тематски Зборник радова Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије*, Пројекат Право на приступ правосуђу, Ниш, 2008, стр. 43-57.

#### Радови објављени након избора у звање ванредни професор

##### а) Књиге:

1. *Право потрошача*, уџбеник, Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2013; 215 стр. 24 цм.  
ISBN 978- 86-7148-168-7
2. *Стечајно право*, уџбеник, Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2013; 306 стр. 24 цм.  
ISBN 978-86-7148-169-4

##### б) Чланци:

3. Надлежност у потрошачким споровима, *Право и привреда*, Београд: Удружење правника у привреди Србије, 2009, бр. 1-4, стр. 287-300. (M52)
4. Непоштене одредбе у потрошачким уговорима, у: *Нова законска решења у области заштите потрошача* (ур. З. Николић, М. Ћорђевић), Крагујевац, *Тематски зборник радова*, Економски факултет, 2009, стр. 75-89. (M53)
5. Одговорност за неисправан производ као облик заштите потрошача у ЕУ, *Тематски зборник радова: Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије* (ур. Н. Петрушић), Ниш, Правни факултет, Центар за публикације, 2009, стр. 37-51. (M44)
6. Примена Директиве 93/13 ЕЕЗ у потрошачким уговорима, *Право Републике Србије и право Европске уније – стање и перспективе* (ур. Н. Стојановић, С. Голубовић), Ниш, Правни факултет, Центар за публикације, 2009, стр. 521-536. (M44)
7. Домен примене арбитраже у стечајним стварима, *Правна ријеч*, Бања Лука, Удружење правника Републике Српске, 2010, бр. 24, стр. 569-581. (M53)
8. Непоштена трговинска пракса, *Актуелне тенденције у развоју и примени континенталног права: тематски зборник радова*, Ниш, Правни факултет, Центар за публикације, 2010, стр. 373-386 (M44)

9. Одреднице у енциклопедији, *Српско-албански правни лексикон* (ур. Н. Петрушић et al.), Координационо тело Владе Републике Србије за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа, Београд, 2010, 749 стр.; 24цм (M46)
10. Оглашавање и конкуренција – ефекти примене, *Право и привреда*, Београд, 2010, бр. 7-9, стр. 601-618. (M52)
11. Правила међународне надлежности у контексту заштите потрошача, *Зборник радова са седме конференције за Међународно приватно право – проширење „европског правосудног простора“ на државе чланице ЦЕФТА (VIIth Private International Law Conference - Enlargement of the European Judicial Area to CEFTA Countries)*, Правни факултет у Новом Саду, 2011, стр. 215-236. (M51)
12. Мере колективне заштите потрошача, *Правни живот*, Београд, 2011, бр. 7-8, стр. 147-164. (M51)
13. Contemporary developments in bankruptcy law: are we heading the right direction, *Current problems of Competitiveness Improvement in National Economies and Enterprises: thematic collection of papers of international significance* (ed. B. Krstić, A. Chodynski), Niš, Faculty of Economics, 2012, стр. 329-343. (M14)
14. „Insider trading“ – (зло)употреба повлашћених информација, *Хармонизација законодавства Републике Србије са правом Европске уније II* (ур. Д. Димитријевић, Б. Миљуш), Институт за међународну политику и привреду: Институт за упоредно право: Ханс Зајдел фондација, Београд, 2012, стр. 772-784. (M52)
15. Понашање привредних субјеката у условима нелојалне конкуренције, *Правна ријеч*, Бања Лука, 2012, бр. 32, стр. 573-588. (M53)
16. Шта нам доноси нова директива о правима потрошача? (коаутори: М. Јовановић Zattila, М. Цветковић), *Право и привреда*, бр. 4-6, 2012, стр. 433-452. (M51)
17. Слобода оснивања трговачких друштава, *Теме*, Ниш, бр. 3, 2013, стр. 971-992. (M24)

#### Приказ радова објављених после избора у звање ванредни професор

Радови које је кандидаткиња објавила до избора у звање ванредни професор анализирани су у претходним извештајима. Предмет анализе Комисије ће, стога, бити уџбеници и радови кандидаткиње објављени након последњег избора.

#### 1. Уџбеник *Право потрошача*, Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2013; 215 стр. ISBN 978- 86-7148-168-7

Уџбеник „Право потрошача“ резултат је интересовања аутора за ову, по многим, засебну област права. Тема се наметнула, како својом актуелношћу, тако и бројним контроверзама које су пратиле доношење појединих европских потрошачких правних аката. Рукопис садржи 215 страна, 547 фуснота и преко 150

извора коришћене претежно стране литературе, као и бројне правне изворе и богату судску праксу. Књига је подељена у пет целина логично постављених и прецизно конципираних.

У оквиру првог дела „*Увод у право потрошача*“ аутор проучава нормативни оквир потрошачког права, субјекте заштите и разлике у теоријском приступу, проблематику мешовитих (dual-use) уговора, као и законско одређење појма потрошач. Анализира се продавац (професионалац) као учесник у односу са потрошачем, који се најпре везивао за трговца или лица која обављају одређену делатност као своје редовно занимање, а потом проширио и на правна лица. Аутор полази од презумпције да се „савршеним тржиштем“ може сматрати оно тржиште на коме су сви његови учесници у потпуности информисани о карактеристикама и вредности робе којом се тргује. Посебан значај придаје се потрошачком уговору и њему својственој неједнакости, која води злоупотреби положаја од стране професионалца и наметања непоштених услова пословања.

„*Конкуренција и потрошачи*“ наслов је другог дела подељеног у два одељка. У оквиру првог одељка аутор се бави слободном трговином и могућим ограничењима. Полази се од нормативног оквира слободне трговине, означавања производа, његовог порекла и представљања, па до основа и оправдања постојања дискриминаторских препрека у трговини. Други одељак посвећен је проблему нелојалне конкуренције и њеним импликацијама по потрошаче. Он отпочиње ефективном тржишном конкуренцијом, а наставља се релевантним тржиштем као показатељем моћи, стратегијама за злоупотребу доминантне позиције, разликама у гледиштима и завршава се мултинационалним компанијама као антиподу конкуренције. Сва отворена питања поткрепљена су мноштвом примера из европске и америчке судске праксе.

Трећи део насловљен као „*Непоштене одредбе и поступци*“ подељен је у три одељка. У оквиру првог одељка „Непоштене одредбе у потрошачким уговорима“, говори се о неравноправности учесника у типским уговорима, успостављању стандарда правичности, критеријумима одређивања непоштене клаузуле, идентификовању неправедности према Директиви 93/13/ЕЕЗ и о злоупотреби типских уговора. Други одељак посвећен је „Непоштеној трговачкој пракси“ у оквиру кога се кандидаткиња бави нормативним оквиром непоштене трговачке праксе, концептом максималне хармонизације и његовим импликацијама, као и односом непоштене праксе и права конкуренције. Трећи одељак носи назив „Компаративно и преварно рекламирање“ у оквиру кога се проучавају питања попут: улоге маркетинга, оглашавања као етичког феномена, обмањујућег рекламирања, домена примене Директиве 84/450/ЕЕЗ и заштите фундаменталних права.

У четвртом делу уџбеника говори се о *заштити економских интереса потрошача*. Глава садржи два дела. У првом делу који је насловљен као „Промет роба“ аутор се најпре бави обавезама трговца. Потом се фокус преноси на



дистанциону продају и продају изван пословних просторија, у оквиру које се анализира потрошачки уговор закључен електронским средствима комуникације, пуноважност и форма *on line* уговора, право на једнострани раскид уговора, као и нова директива о правима потрошача 2011/83/EУ. Предмет пажње аутора је и проблем одговорности за неисправан производ, решења предвиђена стандардима ЕУ, појам одговорних лица и концепт „развојног ризика“. Други одељак „Вршење услуга“ започиње одређењем појма услуга од општег интереса, а наставља се анализом развоја и регулативе туристичких услуга, уговора о организовању путовања, заштитним одредбама регулативе о пакет аранжману, одговорности организатора путовања, уговором о временски подељеном коришћењу непокретности (*timesharing*). Последњи део другог одељка посвећен је финансијским услугама, са посебним освртом на потрошачки кредит и специфична правила која се на њега примењују.

Пети део носи назив „Облици заштите права потрошача“ и третира питања правне заштите индивидуалних и колективних интереса потрошача, препрека у решавању спорова судским путем, улоге потрошачке асоцијације, вансудског решавања потрошачких спорова, као и надлежности у потрошачким споровима.

Анализом рукописа уџбеника *Право потрошача* може се закључити да је реч о актуелном квалитетном делу, научне и практичне вредности. Материја уџбеника систематизована је и изложена на јасан, концизан и стилски аутентичан начин. Посебно драгоцен је компаративан приказ решења Директива и Закона о заштити потрошача, где аутор аргументовано критикује поједина решења садржана у ЗЗП и даје одговарајуће предлоге у вези са тим. Рукопис садржи богату, претежно страну литературу, допуњену релевантним правним изворима. Имајући у виду да се ради о актуелној области из које на нашим просторима нема довољно вредне литературе, као и чињеницу да се аутор дуже времена бави истраживачким радом у овој области, уџбеник ће користити студентима основних студија права којима је и намењен, али и свима онима који су намерни да своја знања унапреде. Од посебног значаја су критички одабрани примери из европске судске праксе, што доприноси приближавању ове специфичне материје и лицима изван правне струке.

## 2. Уџбеник *Стечајно право*, Ниш: Центар за публикације Правног факултета, 2013; 306 стр. ISBN 978-86-7148-169-4

Уџбеник „Стечајно право“ резултат је коауторског рада кандидаткиње др Милене Јовановић Zattile и др Владимира Чоловића. Материја је подељена на шест целина уз прецизно означавање обраде делова сваког од аутора. Рукопис садржи 306 страна, 617 фуснота и више од 120 извора коришћене домаће и стране литературе, као и бројне правне изворе. Поред тога, уџбеник садржи и додатак - Индекс појмова, који сваком кориснику омогућава лако и брзо проналажење жељених појмова или правних установа.

У првом делу „Увод у стечај“ обрађује се појам и основне карактеристике стечаја, разлике између стечаја и стечајног поступка, врсте стечаја, стечајна начела, чињенице које одређују стечајни поступак, као и настанак и историјски развој стечаја.

Други, централни део, посвећен је *општем стечајном поступку*. Полази се од надлежности за покретање стечајног поступка. Кандидаткиња се детаљно бави претпоставкама за покретање стечајног поступка (стечајним разлозима), случајевима када се стечајни поступак не спроводи и када се ради о поступку мале вредности, стечајним субјектима (странкама и органима), покретањем претходног и главног стечајног поступка, правним последицама отварања стечајног поступка (дејство према дужнику, повериоцима, у односу на потраживања, дејство стечаја у поступку према трећим лицима - солидарним дужницима и јемцима), побијањем правних радњи стечајног дужника, активно и пасивно легитимисаним субјектима побијања, дејством побијања, стечајним повериоцима и стечајном масом, излучним и разлучним повериоцима, утврђивањем потраживања, продајом дужника и намирењем поверилаца. У завршном делу говори се о закључењу стечајног поступка, кривичним делима у вези са стечајним поступком и примени Закона о стечају.

„Реорганизација“ је назив трећег дела уџбеника у оквиру кога се обрађује реорганизација стечајног дужника, правна природа плана реорганизације и статус стечајног поступка, унапред припремљени план реорганизације (*pre pack*), гласање о плану и мере за реализацију плана реорганизације, класификовање мера реорганизације и спровођење плана као уговора стечајног дужника и поверилаца закљученог пред стечајним судом. Сва ова питања сагледана су како са аспекта упоредног законодавства, тако и из визуре актуелног Закона о стечају РС.

Четврти део носи назив „Посебни стечајеви“ и посвећен је спровођењу поступка стечаја у односу на банке и осигуравајућа друштва. Полазну премису чини дистинкција између „посебних“ и „општих“ стечајних поступака и одређење субјеката против којих се покрећу посебни стечајни поступци. Аутори критикују постојеће законско решење које ова два субјекта третира у оквиру истог Закона о стечају и ликвидацији банака и осигуравајућих друштава, указујући на специфичности истих, те и на нужност њихове посебне правне регулативе. Фокус аутора је и на статусу банака и осигуравајућих друштава, њиховом регулисању пре доношења поменутог закона, поступку административног управљања банком по ЗСЛБО, агенцији за осигурање депозита, исплатним редовима, ретроактивном важењу Закона, третману ових субјеката у праву ЕУ. Посебно је обрађено питање личног стечаја, коме аутори придају велики значај залажући се за његово увођење у наш правни систем. Напре се говори о личном стечају у праву ЕУ и земљама у региону које овај институт познају, а потом и о разлозима због којих актуелни ЗС укида институт стечаја предузетника.

У петом делу „*Међународни стечај*“ аутори се позивају на правила Међународног приватног права и претпоставкама за признање и извршење страних одлука. Указује се на домаће и упоредне изворе у области међународног стечаја, као и на универзалну, територијалну и мешовиту стечајну концепцију. Посебна пажња посвећена је примени Закона о стечају у међународним односима кроз главни и секундарни стечајни поступак, одредбама које обезбеђују функционисање међународног стечаја, надлежности суда за признање страних одлука и страног стечајног поступка, повериоцима у међународном стечају и њиховој заштити, сарадњи између домаћих и страних судова, као и страних представника, постојању више страних поступака и њиховој координацији. Завршни део главе посвећен је намирењу поверилаца у истовремено вођеним поступцима, сарадњи стечајних управника у UNCITRAL Модел-закону и ЗС, али и основаној критици коју аутори упућују на рачун решења која нуди наш Закон у овом домену.

Последњи део носи назив „*Ликвидација*“ и посвећен је појму и врстама ликвидације према Закону о привредним друштвима. Пажња аутора је усмерена и на ликвидационог управника, обавештење поверилаца и пријаву потраживања, обуставу и окончање ликвидације, принудну и добровољну ликвидацију.

На основу анализе рукописа уџбеника *Стечајно право* општи је утисак да су се аутори веома озбиљно посветили овој сложеној материји. Томе у прилог говори и низ дилема и одговора на питања око будућег регулисања не само стечајног поступка, већ и других сродних института и поступака. Истовремено, уџбеник је писан једноставним стилем и задржава пажњу читаоца од почетка до краја. У њему су веома успешно имплементирани и стандарди европског кредит трансфер система - како по обиму, тако и по садржају и квалитету. Отуда, ова књига у свему испуњава стандарде класичног универзитетског уџбеника, а у неким сегментима их и надмашује. Посебну вредност књиге представља и поменути Индекс појмова у циљу лакшег проналажења жељених појмова и института. Иако је превасходно намењен студентима права, може послужити као корисна и упоредна литература за људе од струке и науке и у региону, који желе да стекну продубљена знања у вези са српским стечајним правом.

### **3. Надлежност у потрошачким споровима, *Право и привреда*, Београд: Удружење правника у привреди Србије, 2009, бр. 1-4, стр. 287-300. (M52)**

Аутор се у раду бави питањем надлежности суда у решавању потрошачких спорова, посебно оних са међународним обележјем. Указује се на решења европског права којима се потрошачима олакшава решавање прекограничних спорова, како у случају када о томе одлучују судови, тако и онда када то чине посебно оформљена вансудска тела. Пажња аутора усмерена је на преузимање оних европских решења којима се потрошачима омогућава слободан приступ правди, али и на проблеме који настају када треба применити минимални стандард заштите коју потрошачима гарантује европско право. Ови проблеми се мултиплицирају уколико

се узме у обзир аспект прекограничности, обзиром на то да су одредбе страног права непознате, а препреке при подношењу тужбе су веће. Аутор отвара низ питања међу којима и оно које се тиче способности потрошача да процене своја права према трговцу који има седиште у другој држави, као и проблем ефикасне примене закона.

**4. Непоштене одредбе у потрошачким уговорима, у: *Нова законска решења у области заштите потрошача*, Крагујевац, Тематски зборник радова, Економски факултет, 2009, стр. 75-89. (M53)**

У овом раду аутор се бави Директивом о непоштеним одредбама у потрошачким уговорима и њеном имплементацијом у наше потрошачко право. Запажања аутора су да је, осим примарног циља заштите потрошача приликом закључења уговора, Директива изазвала и бројне полемике услед различитог приступа појединих држава чланица питањима непоштених одредаба и проблема око усаглашавања њеног поља примене. По мишљењу аутора, највише критика упућује се на рачун одсуства дефинисања појединих критеријума и препуштање националним судовима процењивање сваке клаузуле према конкретном случају. Интенција овог рада је указивање на околности које би могле бити од значаја за наше правосудне органе приликом процене да ли је клаузула супротна начелу савесности и поштења, да ли се о њој појединачно преговарало и да ли је постојала значајна неравнотежа у преговарачким позицијама. Аутор је овим радом у потпуности испунио задати циљ да, расправом о Директиви кроз одабране случајеве из судске праксе, помогне у тумачењу спорних критеријума.

**5. Одговорност за неисправан производ као облик заштите потрошача у ЕУ, Тематски зборник радова: *Приступ правосуђу – инструменти за имплементацију европских стандарда у правни систем Републике Србије*, Ниш, Правни факултет, Центар за публикације, 2009, стр. 37-51. (M44)**

Полазну основу аутора у овом раду представља став да се, у условима масовне потрошње производа, повећава и опасност по здравље и живот потрошача, услед чега им је неопходно осигурати посебну заштиту. Различити стандарди одговорности у националним правним системима и несигурност у погледу реализације одштетних захтева негативно се одражавају на конкуренцију, а тиме и на слободно кретање робе на јединственом европском тржишту. Посебан фокус аутора је на одговорности произвођача, у односу на кога је установљена објективна вануговорна одговорност, која је на снази у свим државама чланицама. Указује се на бројне предности Директиве о уједначавању законских и административних прописа држава чланица о одговорности за штету од производа са недостатком, међу којима су и императивне одредбе о произвођачу као лицу одговорном за накнаду штете. Истовремено аутор скреће пажњу и на озбиљне недостатке

Директиве услед постојања појединих контроверзних одредаба и њеног ограниченог домаћаја.

**6. Примена Директиве 93/13 ЕЕЗ у потрошачким уговорима, *Право Републике Србије и право Европске уније – стање и перспективе*, Ниш, Правни факултет, Центар за публикације, 2009, стр. 521-536. (M44)**

Полазећи од претпоставке „значајне неравнотеже“ на релацији продавац купац, аутор се бави феноменом адхезионих уговора које закључују стране неједнаке преговарачке позиције. То чини кроз бројне примере из европске и америчке судске праксе којима у најбољој мери илуструје како се одређује степен неравнотеже у правима и обавезама који је одлучујући. Према тумачењу аутора, проблем настаје у одређивању појма „значајна неравнотежа“ и елемената који на то у преговорима указују. Аутор наводи и бројне примере злоупотреба које могу настати закључењем типских уговора, нарочито уколико произвођач или продавац уживају монопол у вези са производњом или продајом одређене робе или услуге. Ефикасна заштита потрошача може бити остварена само ако суд призна да има овлашћење да процени одредбе уговора што, осим једноставне делегације надлежности, захтева да суд критички испита правичност уговорних одредаба. Закључак аутора је да у континенталној и common law доктрини, када су у питању институти у којима се манифестује начело савесности и поштења, судови процењују случајеве ad hoc.

**7. Домен примене арбитраже у стечајним стварима, *Правна ријеч*, Бања Лука, Удружење правника Републике Српске, 2010, бр. 24, стр. 569-581. (M53)**

У фокусу пажње аутора је проблем арбитражног решавања појединих спорова који могу настати током стечајног поступка. С обзиром на комплексност односа између стечаја и арбитраже, постојање ове опције значајно је из разлога што је решавање спорова ове врсте било у искључивој надлежности судова и представљало својеврстан „судски компетенцијски забран“. Кроз анализу случајева из праксе страних судова и националних законодавних решења, аутор тражи одговоре на бројна спорна питања у односима стечајног и арбитражног поступка: најпре, да ли покретање стечајног поступка има утицаја на арбитражне уговоре које је закључио стечајни дужник; друго, какво дејство производи покретање стечајног поступка на већ постојеће арбитражне поступке; треће, постоји ли могућност да се арбитражна одлука употреби у стечајном поступку; четврто, постоји ли могућност побијања арбитражних одлука донетих против дужника након покретања стечајног поступка и др. По мишљењу аутора, ratio увођења арбитражног решавања стечајних спорова треба тражити у настојању законодавца да допринесе ефикасном спровођењу стечајног поступка и решавању спорова који тим поводом настају. Аргументовано се критикују решења предвиђена Законом о стечају у погледу

састава арбитражног суда, немогућности странака да утичу на састав и избор арбитра, као и чињеница да је улога арбитра поверена стечајном судији као појединцу или члану арбитражног већа.

**8. Непоштена трговинска пракса, *Актуелне тенденције у развоју и примени континенталног права: тематски зборник радова*, Ниш, Правни факултет, Центар за публикације, 2010, стр. 373-386 (M44)**

Тржишни карактер роба и услуга успоставља слободну конкуренцију у односима између трговаца, привредних друштава и других привредних субјеката. Уколико се ова активност усмери на навођење потрошача на радњу коју у нормалним околностима не би предузео, говоримо о битној повреди права потрошача да донесе одлуку, односно о заблуди у коју је доведен манипулативним радњама трговца. Од свих европских прописа који директно утичу на функционисање тржишта, кроз мање-више традиционалне инструменте приватног права, Директиву 2005/29/ЕУ, која се тиче непоштене трговинске праксе на интерном тржишту, треба сматрати најважнијом. У раду је извршена анализа импликација и последица саме Директиве, уз компарацију решења предвиђених Законом о трговини Републике Србије. Аутор се посебно бави проблемом униформности, обзиром да Директива намеће нови концепт са посебним тумачењем, при чему умањује ризик интерпретације као синонима националних законодавних система. Да ли ће се напор преуређеивања националних прописа исплатити у циљу креирања униформних закона широм Европе? Чак и ако државе чланице доследно примењују прописе, хоће ли се тиме постићи униформност у пракси имајући у виду разлике у језику, традицији и пракси које се могу негативно одразити на интерпретацију и примену закона? То су само нека од питања у којима аутор исказује свој став, имајући у виду да се ради о трансакцијама у односима професионалаца и потрошача (B2C). Указује се и на недостатке Директиве, узевши у обзир тржишну несавршеност, али и регулаторне механизме које владе држава чланица имају на располагању како би појачале заштиту на тим тржиштима.

**9. Одреднице у енциклопедији, *Српско-албански правни лексикон*, Координационо тело Владе Републике Србије за општине Прешево, Бујановац и Медвеђа, Београд, 2010, 749 стр.; 24цм (M46)**

У Српско-албанском правном лексикону кандидаткиња је теоријски обрадила 16 одредница у области Трговинског права, Банкарског права и права хартија од вредности, Стечајног права, Права потрошача и конкуренције, у складу са правилима о изради лексикографских јединица.

Одреднице лексикографске (16): „акционарско друштво“, (стр. 9-10), „акредитив“, (стр. 3-4), „акције“, (стр. 6-7), „банкарска гаранција“, (стр. 30-32), „заштита потрошача“, (стр. 708-709), „корпоративно управљање“, (стр. 227-227), „лизинг“, (стр. 261-262), „пословне банке“, (стр. 416-417), „право конкуренције“,

(стр. 447-449), „реорганизација“, (стр. 517-518), „робне хартије од вредности“ (стр. 533-534), „стечај“, (стр. 573-575), „транспорт робе и путника“, (стр. 607-608), „уговор о грађењу“, (стр. 623-624), „финансијско тржиште“, (стр. 122-123), „чек“, (стр. 60-61).

**10. Ogлашавање и конкуренција – ефекти примене, *Право и привреда*, Београд, 2011, бр. 7-9, стр. 601-618. (M52)**

У овом чланку аутор се бави двама формама конкурентског оглашавања – обмањујућим и компаративним. Њихов заједнички именитељ садржан је у великом броју различитих активности којима компаније комуницирају са појединцима, групама или јавношћу, у облику личних или безличних порука, ради усклађивања међусобних интереса и потреба. И док је обмањујуће рекламирање забрањени вид који се санкционише, компаративно оглашавање начелно је допуштено, мада не и увек морално оправдано. Нова конкуренција не заснива се на оном шта компанија производи, већ на оном шта додаје својим производима у облику амбалаже, оглашавања, услуга, саветовања купаца и др. Премда је рекламирање важан елемент у успешном презентовању роба и услуга, постоји велики број недопуштених трговачких активности којима се продавци могу служити. Национална правила усвојена да заштите економске интересе потрошача могу ограничити трговинску размену уколико се разликују од државе до државе. То, по мишљењу аутора, може утицати на различите технике националних мера заштите права потрошача, укључујући сузбијање обмањујућих описа производа, укидање нелојалне конкуренције и забрану обмањујућег рекламирања.

**11. Правила међународне надлежности у контексту заштите потрошача, *Зборник радова са седме конференције за Међународно приватно право – проширење „европског правосудног простора“ на државе чланице CEFTA (VIIth Private International Law Conference - Enlargement of the European Judicial Area to CEFTA Countries)*, Правни факултет у Новом Саду, 2011, стр. 215-236. (M51)**

Пажња аутора у овом чланку усмерена је на проблем надлежности судова у решавању потрошачких спорова, у контексту правила садржаних у Уредби 44/2001 о надлежности, признању и извршењу судских одлука у грађанским и привредним стварима – Брисел I. Указује се на решења европског права којима се потрошачима олакшава решавање прекограничних спорова, како у случају када о томе одлучују судови, тако и када се то обавља путем вансудских тела. Подстицање алтернативног решавања спорова аутор доводи у везу са растерећењем судова и већом ефикасношћу тела изван формалне законске процедуре. Преко ове европске мреже се успоставља вансудски механизам надокнаде штете, који се може искористити у решавању евентуалних спорова између купца и продавца у било којој држави чланици. Аутор скреће пажњу на чињеницу да је наше право презуело европске

стандарде и минималне критеријуме заштите потрошача, док је проблем надлежности остао изван регулативе. У том смислу, закључак аутора је да циљ консолидације правног режима није остварен. Као проблематично појавило се и питање примене клаузуле о узајамном признавању у правним подручјима која не подлежу хармонизацији. Последица ове разноликости лежи у недовољном разграничењу начела узајамног признања од начела земље порекла што би, по аутору, требало узети у обзир приликом реформе међународног приватног права.

**12. Мере колективне заштите потрошача, *Правни живот*, Београд, 2011, бр. 7-8, стр. 147-164. (M51)**

Колективна заштита представља могућност асоцијације да потражује одштету услед повреде индивидуалних интереса потрошача. Обзиром на многобројне димензије идентитета потрошача, тешко је разлучити шта су њихови колективни интереси и ко их све може представљати. Аутор указује на проблем у признавању групне одштете, што је последица незадовољавајуће концептуализације колективних интереса. Када је подносилац одштетног захтева асоцијација, пракса је увек имала проблем да интересе асоцијације раздвоји од интереса који се могу тумачити као појединачни. Кроз анализу предности и недостатака оваквог вида заступања, аутор указује на неколико спорних питања која изазивају сумњу у оправданост мера колективне заштите потрошача, али и начина на који су потрошачке асоцијације, као репрезенти њихових интереса, у стању да то учине. Дилема аутора, која се провлачи у чланку и кроз закључна разматрања, отвара интригантна питања да ли се асоцијације развијају као приватни чувари, подстицани на деловање од стране европских институција или су основане од стране државе како би изражавале погледе и мишљења својих оснивача.

**13. Contemporary developments in bankruptcy law: are we heading the right direction, *Current problems of Competitiveness Improvement in National Economies and Enterprises: thematic collection of papers of international significance*, Niš, Faculty of Economics, 2012, стр. 329-343. (M14)**

У овом чланку аутор се најпре осврће на стечај као институт, различит од других појмова и института трговинског права. У том смислу, свака земља има свој унутрашњи стечајни систем, одредбе које се примењују када се у овој области појави елемент иностраности. Новонастали економски и политички односи који су условили отварање тржишта и страна улагања, утицали су на правно регулисање привредних токова, као гарант заштите поверилаца, али и на неопходну реформу националних законодавстава. Појавила се потреба за креирањем другачијих правних одредаба стечајног права прилагођених новим циљевима Европске уније. Унификација ове области у складу је са успостављањем и функционисањем унутрашњег тржишта као примарним циљем ЕУ. Аутор закључује да проблем



хармонизације стечајног права, брзина спровођења стечајног поступка, последице које из тога произлазе у директној су вези са инвестирањем у привреду.

14. „Insider trading“ – (зло)употреба повлашћених информација, *Хармонизација законодавства Републике Србије са правом Европске уније II*, Институт за међународну политику и привреду: Институт за упоредно право: Ханс Зајдел фондација, Београд, 2012, стр. 772-784. (M52)

Трговина повлашћеним информацијама (insider trading, insider dealing) третира се као непоштена радња, настала злоупотребом прилика на тржишту од стране insider-а у трговини са хартијама од вредности. Овај рад говори о актуелном проблему трговине поверљивим информацијама, лицима која се могу наћи у улози insider-а, информационој асиметрији, као и последицама које могу настати по оне чијим се подацима манипулише. Са аспекта заштите инвеститора, као и лица која се могу наћи у улози „жртве“, посебна пажња аутора посвећена је регулативи ове установе кроз комунитарно право ЕУ, али и право САД, обзиром на њихов значај. У зависности од третмана и модалитета повлашћене информације (повољне и неповољне), предвиђене су и одговарајуће санкције. Аутор закључује да, у контексту казних одредби Закона о тржишту хартија од вредности Републике Србије, поступање противно одредбама о забрани манипулације представља привредни преступ, док се у упоредном праву злоупотреба привилегованих информација третира као кривично дело.

15. Понашање привредних субјеката у условима нелојалне конкуренције, *Правна ријеч*, Бања Лука, 2012, бр. 32, стр. 573-588. (M53)

Аутор се у раду бави питањем нелојалне конкуренције и доминације настале као производ економске и политичке глобализације, трансформацијом националних тржишта у јединствено унутрашње тржиште. Промењени значај државе (нације) и захтевна дерегулација, показују да држава губи моћ да контролише привредне активности на својој територији. Економија и слободно тржиште губе првобитни смисао и претварају се у покушај унификације света у коме смо сведоци институционализације корпоративне превласти. Случајеви злоупотребе доминантног положаја, анализирани у раду, указују на тренд стварања међународног монопола. Став аутора је да глобализовање привредних и управљачких структура доводи до укидања саморагулаторне улоге националних тржишта, а наднационалне привредно-управљачке структуре постају доминантни регулатори привредних и друштвених токова. У таквом свету лојална конкуренција постаје излишна.

**16. Шта нам доноси нова директива о правима потрошача?, Право и привреда бр. 4-6, 2012, стр. 433-452. (M51)**

Са увећањем економске и социјалне важности продаје на даљину, расте и потреба за новим прописима. Као основно правно средство хармонизације правних прописа држава чланица коришћене су директиве, као акти општег карактера који обавезују државе чланице на усклађивање у прописаном року. Пажња аутора усмерена је на нову Директиву о правима потрошача 2011/83/ЕУ, чији је задатак осавременавање и поједностављење позитивних решења, попуњавање правних празнина и отклањање присутних нелогичности. Њоме се битно мења досадашња регулатива из ове области, примарно мерама за спречавање фрагментације тржишта и снижење трошкова пословања, а секундарно мерама стимулације поверења потрошача. Осим што предвиђа максималну хармонизацију, њоме се истовремено спречава злоупотреба права на раскид и врши дерегулација уговора мање вредности. Први део рада начелно приказује у којој мери ће нова Директива променити положај потрошача у ЕУ. Други, централни део, упоређује Директиву и Закон о заштити потрошача са циљем да се, будући да је у току реформа националног права потрошача, он побољша. Разлог томе је, по мишљењу аутора, што ЗЗП на многим местима личи на неуспешан превод пропалог предлога Директиве из 2008. године.

**17. Слобода оснивања трговачких друштава, Теме, Ниш, бр. 3, 2013, стр. 1323-1338. – Оригинални научни рад (M24)**

Инсистирање на хармонизацији као претпоставци функционисања унутрашњег тржишта ЕУ у последње време све више уступа место идеји регулаторне конкуренције. То претпоставља да компанијскоправна регулатива не тежи потпуној унификацији ове области, што ствара простора за слободније кретање трговачких друштава. У овом раду разматрају се ефекти оваквог приступа по осниваче, односно чланове друштва да изабере државу чланицу у којој ће друштво бити регистровано, без обзира на то где ће оно имати своје стварно седиште. Указује се и на слободу оснивања друштава, као и лимите у погледу слободе настањивања, као основа за избор меродавног права друштава у примарном праву Европске заједнице. Аутор изражава став да је идеја хармонизације преваходно за осниваче значила успостављање унутрашњег тржишта и отварање националних тржишта за стране компаније. Међутим, оваква либерализација је неприхватљива уколико су гаранције које стране компаније дају, мање од оних које захтева закон државе у којој оне послују или отварају своја представништва. У том смислу аутор анализира тзв. *Delaware* ефекат, функционисање и реструктурирање међународних група компанија основаних у ЕУ, као и прекогранична спајања, преузимања и пренос седишта компанија. Посебна пажња усмерена је на проблем држава чланица да својом националном регулативом могу ограничити слободу избора права друштава.

*Саопштења на међународним и домаћим научним скуповима*

а) Саопштења на међународним и домаћим научним скуповима до избора у звање ванредни професор

- Правна природа уговора о финансијском лизингу, реферат поднет на научном скупу „Постојеће и будуће право“, Копаоничка школа природног права, децембар 1996. године;
- Финансирање инвестиција путем лизинга, реферат са научног скупа „Нови прописи и заштита инвеститора“, Врњачка Бања, маја 2002. године;
- Остваривање права у контексту међународне инсолвентности, реферат са научног скупа „Право и светски поредак“, Копаоник, децембра 2002. године;
- Улога стечаја као контролног механизма земаља у транзицији – закон као средство за успостављање финансијске дисциплине, реферат поднет на научном скупу „Слобода воље и привредна друштва“, Врњачка Бања, мај 2003. године;
- Заштита поверилаца кроз примену стечајног закона – упоредноправни приступ, реферат са научног скупа „Право и демократска култура“, Копаоник, децембра 2003. године;
- Побујање дужникових правних радњи, реферат поднет на научном скупу „Привреда и приватизација“, Врњачка Бања, мај 2004. године;
- Однос националног стечајног законодавства према унификацији, реферат са међународног научног скупа „Европски судски простор“, Правни факултет у Марибору, септембра 2004. године;
- Примена тржишних принципа и ИСТ у процесу редефинисања јавног сектора, реферат са научног скупа „Право и културна разлика“, Копаоник, децембар 2004. године;
- Електронска трговина из преспективе заштите потрошача – национална регулатива у глобалном контексту, реферат поднет на научном скупу „Нови закони – нова привреда“, Врњачка Бања, мај 2005. године;
- Усклађивање српског стечајног права са меродавним прописима ЕУ, реферат са научног скупа „Правни систем Републике Србије – усаглашавање са правом Европске уније“, Правни факултет у Нишу, мај 2005. године;
- Закључивање уговора у електронској форми као императив савремене трговине, реферат поднет на научном скупу „Право и универзалне вредности“, Копаоник, децембар 2005. године;

- Реорганизација или корпоративна рехабилитација као стечајна алтернатива, реферат са научног скупа „*Хармонизација стечајног права и нови Закон о стечајном поступку*“, Правни факултет у Нишу, новембар 2005. године;
- Нека питања електронске трговине разматрана у раду Хашке конвенције, реферат са међународног научног скупа „*Држављанство и међународно приватно право – Хашке конвенције*“, Правни факултет у Београду, октобар 2006. године;
- Правна заштита потрошача, реферат поднет на научној скуп „*Право и хумана будућност*“, Копаоник, децембар 2006. године;
- Ограничавање слободне трговине и заштита потрошача, реферат са научног скупа „*Право и заштита инвеститора*“, Врњачка бања, мај 2007. године;
- Границе арбитрабилности у трговинским и другим споровима, реферат поднет на научној скупу „*Право и слобода*“, Копаоник, децембар 2007. године;
- Кривична дела у стечајном поступку, реферат поднет на традиционалном саветовању правосуђа „*Стечај и приватизација*“, Вршац, март 2008. године;
- Заштита потрошача при склапању уговора на даљину, реферат поднет на научној скупу „*Право и међународне интеграције*“, Копаоник, децембар 2008. године.

**б) Саопштења на међународним и домаћим научним скуповима након избора у звање ванредни професор**

- Научни скуп са међународним учешћем: *Пословно право и европске интеграције*, саопштен рад: “Надлежност у потрошачким споровима”, *Право и привреда*, Врњачка Бања, мај, 2009. (рад штампан у целини у истоименом зборнику) (М33)
- Тематски научни скуп: *Нова законска решења у области заштите потрошача*, саопштен рад: “Непоштене одредбе у потрошачким уговорима”, Економски факултет, Крагујевац, март, 2009. (рад штампан у целини у истоименом зборнику) (М33)
- Међународна научна конференција: *Право Републике Србије и право Европске уније – стање и перспективе*, саопштен рад: “Примена Директиве 93/13 ЕЕЗ у потрошачким уговорима, Правни факултет, Ниш, 18.05.2009. (рад штампан у целини у истоименом зборнику) (М33)

- Саветовање: *Октобарски правнички дани*, саопштен рад: “Домен примене арбитраже у стечајним стварима”, *Правна ријеч*, Бања Лука, 2010. (рад штампан у целини у истоименом зборнику) (М63)
- Међународна научна конференција: *Актуелне тенденције у развоју и примени континенталног права*: саопштен рад: “Непоштена трговинска пракса”, Правни факултет, Ниш, 2010. (рад штампан у целини у истоименом зборнику) (М33)
- Научни скуп са међународним учешћем: *Привреда и владавина права*, саопштен рад: “Оглашавање и конкуренција – ефекти примене”, *Право и привреда*, В. Бања, 2011. (рад штампан у целини у истоименом зборнику) (М33)
- Седма конференције за Међународно приватно право: *Проширење „европског правосудног простора“ на државе чланице ЦЕФТА (VIIIth Private International Law Conference - Enlargement of the European Judicial Area to CEFTA Countries)*, саопштен рад: “Правила међународне надлежности у контексту заштите потрошача”, Правни факултет, Нови Сад, септембар 2011 (рад штампан у целини у истоименом зборнику) (М33)
- Конференција: *Стечајни поступак у БиХ*, у организацији IRZ фондације и Центра за едукацију носилаца правосудне функције БиХ, саопштен рад: “Побијање правних радњи стечајног дужника”, Бања Лука, 23. септембар 2011. (штампана презентација).
- International Scientific Conference: *Common spaces of Russia and the EU. Current problems and possible solutions*, саопштен рад: „Cross-border mobility of Companies“, Велики Новгород, 25- 26. маја 2012. (М34)
- Конференција: *Стечајни поступак*, у организацији IRZ фондације и Центра за едукацију носилаца правосудне функције Црне Горе, саопштен рад: “Новине у погледу реорганизације према Закону о стечају Републике Србије”, Подгорица, 18. септембар 2012. (штампана презентација).

#### *Индекс цитираности*

Објављени научни радови др Милене Јовановић Zattile цитирани су 67 пута у научним и стручним радовима, уџбеницима и монографијама.

- М. Јовановић Zattila (коаутор М. Цветковић), Шта нам доноси нова директива о правима потрошача, *Право и привреда*, бр. 4-6/2012, стр. 433-451.

*Цитиран у :*

Мирко Васиљевић, *Трговинско право*, Правни факултет Универзитета у Београду, 2012. Један цитат (78)

- М. Јовановић Zattila, Ограничавање слободне трговине и заштита потрошача, *Право и привреда*, бр. 5-8/2007, стр. 695-705.

*Цитиран у:*

Миодраг Мићовић, *Заштита права потрошача*, Крагујевац 2009. Један цитат (50)

Александар Ћирић, Стандард слободе међународне трговине и механизми његове заштите, *Право и привреда*, 4-6/2010. Један цитат (344)

- М. Јовановић Zattila, В. Чоловић, *Стечајно право*, Београд, 2007.

*Цитиран у:*

Михаило Велимировић, Реформа стечајног законодавства, *Правни живот*, вол. 57, бр. 5-6, 2008. Два цитата (19, 22)

Михаило Велимировић, Грађанскоправни режим реорганизације стечајног дужника, *Правни живот*, 12/2009. Један цитат (243)

Небојша Јовановић, Оцене и ситне грешке Закона о стечају, *Право и привреда*, вол. 47, 7-9/2010. Један цитат (211)

Вук Радовић, Дилеме у вези са појмом неизвршених двостранообавезних уговора у стечају, *Право и привреда*, 5-8/2010. Два цитата (413, 415)

Владимир Козар, *Коментар стечајних закона* (Закона о стечају и Закона о стечају и ликвидацији банака и друштава за осигурање), Београд, 2009. 8 цитата (51, 52, 146, 147, 148, 158, 159, 167)

Владимир Козар, *Дејство стечаја на осигурање и накнаду штете*, докторска дисертација, Београд, 2009. 25 цитата (10, 11, 15, 17 (2 цит.), 41, 144, 147 (2 цит.), 148, 159, 160, 169, 187, 189, 191, 203, 215, 216 (2 цит.), 217 (2 цит.), 222, 342, 353)

Лидија Пејчиновић, Comparative analysis of the presumptions for the recognition of the foreign decisions of instituting insolvency proceedings according to Croatian and Serbian law, *Страни правни живот* 2/2011. 6 цитата (220, 222, 224, 225, 226, 227)

Александар Ћирић, *Међународно трговинско право - општи део*, Центар за правна и друштвена истраживања Правног факултета у Нишу, 2010. Један цитат (254)

Марко Марјановић, Правне последице продаје стечајног дужника као правног лица, *Право и привреда*, 1-3/2012. Један цитат (65)

- М. Јовановић Zattila, Заштита потрошача при склапању уговора на даљину, *Правни живот*, 12/2008, стр. 285-302

*Цитиран у:*

Миодраг Мићовић, *Заштита права потрошача*, Крагујевац 2009. Један цитат (70)

Миодраг Мићовић, Правна средства заштите потрошача код дистанционе продаје, *XXI век – век услуга и услужног права*, Крагујевац, 2011. Један цитат (22)

Михајло Цветковић, *Одговорност за штету проузроковану рачунарским програмима*, у: *Право Републике Србије и право Европске уније - стање и перспективе*. Св. 2, Ниш : Правни факултет, Центар за публикације, 2009. Један цитат (321)

- М. Јовановић Zattila, Улога стечаја као контролног механизма земаља у транзицији, *Право и привреда*, 5-8/2003, стр. 995-1005.

*Цитиран у:*

Љубиша Дабић, Правни положај стечајног управника, *Архив за правне и друштвене науке*, вол. 92, бр. 3-4, 2006. Један цитат (1303)

- М. Јовановић Zattila, Реорганизација или корпоративна рехабилитација као стечајна алтернатива, Међународна научна конференција: *Хармонизација стечајног права и нови закон о стечајном поступку*, Правни факултет у Нишу, 10. новембар 2005.

*Цитиран у:*

Дејан Костовски, *Закон за стечај (правилници, професионални стандарди, Етички кодекс на стечајни управници)* – Коментар, Скопје 2007. Један цитат (853)

- М. Јовановић Zattila, *Повериоци у стечају*, докторска дисертација, Београд, 2003.

*Цитиран у:*

Зоран Мирковић, *Приручник за стечајне управнике*, Intermex, Београд, 2006. Један цитат (156).

- М. Јовановић Zattila, Електронска трговина из перспективе заштите потрошача - национална регулатива у глобалном контексту, *Право и привреда*, 5-8/2005, стр. 380-398.

*Цитиран у:*

Миодраг Мићовић, *Заштита права потрошача*, Крагујевац 2009. Два цитата (79)

- М. Јовановић Zattila, Финансирање инвестиција путем лизинга, *Право и привреда*, 5-8/2002, стр. 539-546.

*Цитиран у:*

Срђан Голубовић, *Основи пословних и банкарских финансија*, Ниш, 2010. Један цитат (126).

Слободан Жупљанин, Лизинг као правно-економски посао у законодавству Републике Српске, *Тематски зборник радова: Хармонизација стечајног права и нови закон о стечајном поступку*, Ниш, 2006. Један цитат (92).

- М. Јовановић Zattila, Границе арбитрабилности у трговинским и другим споровима, *Правни живот*, 12/2007, стр. 563-574.  
*Цитиран у:*  
Марко Кнежевић, О појму и значају арбитрабилности, *Зборник радова Правног факултета*, Нови Сад, вол. 42, бр. 1-2, 2008. Један цитат (881).
- М. Јовановић Zattila, Побијање дужникових правних радњи, *Право и привреда*, 5-8/2004 стр. 681-692.  
*Цитиран у:*  
Маријана Дукић – Мијатовић, *Водич кроз стечајни поступак*, Нови Сад, 2010. Два цитата (35, 220)
- М. Јовановић Zattila, Правна заштита потрошача, *Правни живот*, 10/2006, стр. 1097-1108  
*Цитиран у:*  
Миодраг Мићовић, *Заштита права потрошача*, Крагујевац 2009. Два цитата (79, 207)
- М. Јовановић Zattila, Закључење уговора у електронској форми као императив савремене трговине, *Правни живот*, 11/2005, стр. 597-609.  
*Цитиран у:*  
Миодраг Мићовић, *Заштита права потрошача*, Крагујевац 2009. Један цитат (82)
- М. Јовановић Zattila, Мере колективне заштите потрошача – pro et contra, *Право и привреда*, 7-9/2011 стр. 216-234.  
*Цитиран у:*  
Борко Михајловић, Заштита потрошача од непоштеног пословања, *Право и привреда*, 4-6/2012. Један цитат (549)

#### *Учешће у научним пројектима*

Током своје професионалне каријере др Милена Јовановић Zattila учествовала је као истраживач у већем броју научних пројеката међународног и националног значаја. У пројектном циклусу 2011-2014. године, ангажована је на Пројекту националног значаја (бр. 179046), који финансира Министарство за просвету и науку Републике Србије. Научни радови кандидаткиње вредновани су категоријом истраживача А2. Након избора у звање ванредни професор ангажована је на 3 међународна пројекта финансирана од стране Европске уније.



**a) Учешће у пројектима до избора у звање ванредни професор**

- *Стварање услова за развој модерног правног и друштвено-економског система Србије као демократске државе (2002-2006)*
- *Правни капацитети Србије за европске интеграције, финансиран од стране Министарства за науку и технолошки развој (2006-2007)*
- *TEMPUS JEP POGESTEI – Post-graduate Studies for European Integration at the Faculties of Law at the Universities of Belgrade, Niš and Novi Sad (аутор силабуса EU Company Law на Business модулу) (2005-2009)*

**b) Учешће у пројектима након избора у звање ванредни професор**

- *Пристап правосуђу – инструменти за имплементацију Републике Србије у правни систем Европске уније, бр. 149043Д, који финансира Министарство за науку и технолошки развој Републике Србије у пројектном циклусу 2009-2012. (ИСТРАЖИВАЧ А2).*
- *ZAP Consumer Protection Project, финансиран од стране Европске уније (ангажована као short-term expert за период 2009-2010).*
- *Заштита људских и мањинских права у европском правном простору, пројекат националног карактера (бр. 179046) који финансира Министарство за науку и технолошки развој Републике Србије у пројектном циклусу 2011-2014. (ИСТРАЖИВАЧ А2).*
- *IPA Project Consumer Protection – EuropeAid Project „Strengthening Consumer Protection in Serbia“ финансиран од стране Европске уније (у својству short-term експерта за период март-новембар 2013.).*
- *Пројекат немачке фондације за међународну правну сарадњу (IRZ фондација) за Црну Гору, БиХ, Македонију и Србију / IRZ Foundation (Deutsche Stiftung für international rechtliche Zusammenarbeit), финансиран од стране Европске уније (ангажована као short-term expert од 2011).*

*Остварени резултати у развоју научно-наставног подмлатка*

**a) Чланство у комисијама за избор наставника и сарадника**

- Члан комисије за писање извештаја за избор асистента за ужу Трговинскоправну научну област (одлука Изборног већа Правног факултета Универзитета у Београду бр. 02-1318/5 од 03.07.2013. године).
- Члан комисије за писање извештаја за избор сарадника у настави за ужу Трговинскоправну научну област (одлука Наставно-научног већа

Правног факултета Универзитета у Нишу 01-1156/12 од 26.06.2012. године).

- Члан комисије за писање извештаја за избор сарадника у настави за ужу Трговинскоправну научну област (одлука Наставно-научног већа Правног факултета Универзитета у Крагујевцу, бр. 952/7 од 16.04.2013. године).
- Члан комисије за писање извештаја за избор наставника у звање доцент за ужу Трговинскоправну научну област (одлука Наставно-научног већа Државног Универзитета у Новом Пазару, бр. 1362/13 од 23.05.2013. године).

#### **b) Менторство**

- Ментор мр Исидори Ацин при изради докторске дисертације *“Заштита потрошача од неправичне пословне праксе”* (одлука Наставно-научног већа Факултета бр. 01-1700/22-2010 од 10.06.2010. године и одлука Научно-стручног већа за друштвено хуманистичке науке Универзитета у Нишу бр. 8/18-01-007/10-017 од 15.11.2010. године).

#### **c) Чланство у комисијама на последипломским студијама**

- Члан комисије за јавну одбрану докторске дисертације *“Правно регулисање државне помоћи”* кандидата мр Синише Домазета (одлука Наставно-научног већа Факултета бр. 01-607/18-2012 од 10.04.2012. године).
- Члан комисије за оцену подобности за јавну одбрану докторске дисертације *“Правна контрола транснационалних компанија”* кандидата мр Иване Љутић (одлука Наставно-научног већа Факултета бр. 01-963/19-2013 од 09.05.2013. године).
- Члан комисије за писање извештаја о научној заснованости теме *“Правна заштита конкуренције у међународној трговини”* за израду докторске дисертације кандидата Вање Серјевић (одлука Наставно-научног већа Факултета бр. 01-1958/29-2011 од 04.10.2011 .год.) и члан комисије за оцену подобности за јавну одбрану.
- Председник комисије за писање извештаја о испуњености услова и подобности теме *„Правни режим назива интернет домена са аспекта жиговног права“* за израду докторске дисертације кандидата мр Љубише Стефановског (одлука Наставно-научног већа Факултета бр. 01-2154/15-2012 од 28.11.2012. године).
- Члан комисије за писање извештаја о научној заснованости теме *“Time-sharing и са њим повезани уговори”* за израду докторске

дисертације кандидата Андреја Мићовића (одлука Наставно-научног већа Правног факултета у Крагујевцу бр. 4335/21 од 19.11.2012. године и Стручног већа за друштвено-хуманистичке науке Универзитета у Крагујевцу бр. 709/18 од 12.12.2012. године).

*Допринос академској и широј друштвеној заједници*

Свој допринос академској и широј друштвеној заједници др Милена Јовановић Zattila исказала је чланством у стручним органима на Факултету, Универзитету и у оквиру професионалних удружења и радних тела.

**а) Учешће у раду тела Факултета и Универзитета:**

- члан Савета Правног факултета Универзитета у Нишу (2013-2016);
- заменик шефа Катедре за трговинскоправне науке (2012-2015);
- заменик председника Одбора за квалитет Правног факултета у Нишу (2012-2015);
- председник Научног већа Центра за правна и друштвена истраживања (2005-2007);
- члан Центра за правна и друштвена истраживања (2003-2005);
- члан Комисије за систематизацију послова наставника и сарадника Правног факултета Универзитета у Нишу и израду критеријума за спровођење стратегије запошљавања и развоја Факултета (одлука декана бр. 01/2301 од 24.10.2013.);
- члан Библиотечног одбора Правног факултета (2013-2016);
- члан Научно-стручног већа за мултидисциплинарне студије Универзитета у Нишу (2009-2012);
- члан Етичког комитета Универзитета у Нишу (2010-2013).

**б) Руковођење активностима на факултету:**

- Управник Центра за правна и друштвена истраживања Правног факултета у Нишу (одлука бр. 01-1235 од 05.06.2013. године).
- Управник Центра за перманентну едукацију Правног факултета у Нишу (2006-2007)

**в) Учешће у наставним активностима које не носе ЕСПБ бодове:**

- испитивач на квалификационим испитима за упис на мастер и докторске студије
- предавач на мастер студијама на Машинском факултету у Нишу - смер *Инжењерски менаџмент*, предмет Пословно право (одлука ННВ о радном ангажовању)

**г) Рецензирање радова и оцењивање радова и пројеката:**

- рецензија уџбеника проф. др Даре Миленовић, *Право друштва*, Ниш, Пунта, 2013.
- рецензент више радова за часописе *Теме*, *Facta Universitatis*, *Студенска ревија за привредно право*.

**д) Организација и вођење локалних, регионалних националних и међународних стручних и научних конференција и скупова:**

- члан Организационог одбора међународне научне конференције “*Хармонизација стечајног права и нови закон о стечајном поступку*” одржаној на Правном факултету у Нишу на иницијативу Катедре за трговинскоправне науке (10. новембар 2005. године).

**ђ) Вођење или учествовање у ваннаставним активностима које доприносе угледу и статусу Факултета и Универзитета:**

- арбитар Спољнотрговинске арбитраже при Привредној комори Србије (на листи арбитра од 2010. године)
- члан радне групе за израду Нацрта закона о електронском пословању (ангажована од стране Министарства за трговину 2005. године)
- члан издавачког савета часописа “*Студентска ревија за привредно право*”, Правног факултета Универзитета у Београду (од 2011. године)

#### **IV ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ**

Комисија образована на седници Наставно-научног већа Правног факултета у Нишу, за давање мишљења и предлога за избор по предметном конкурс за ужу научну област трговинскоправних наука, констатује да је исти расписан алтернативно за избор једног редовног или ванредног професора и да је на исти пријављен само један кандидат

(киња) др Милена Јовановић Zattila, ванредни професор на истој научној области истог факултета.

На основу упознавања и анализе свих објављених радова, посебно два објављена уџбеника (Потрошачко право и Стечајно право, коауторски рад) кандидаткиње др Милене Јовановић Zattile, комисија има част и задовољство да констатује, иако је конкурс расписан алтернативно за избор ванредног или редовног професора, да кандидаткиња испуњава услове за избор за више звање, те у том смислу и чини формални предлог избора за редовног професора за ужу трговинскоправну научну област. Наиме, целокупни научни и стручни опус кандидаткиње после избора у звање ванредног професора, посебно два наведена уџбеника (један самостални ауторски рад и један коауторски), као и други објављени радови, презентују кандидаткињу као зрелог научног и стручног радника, који својим радовима утиче на токове научне и стручне мисли у научним областима којима се професионално бави. Ово посебно имајући у виду да је реч о уџбеницима из две нове гране права, које се у српској правној литератури и наставним плановима и програмима правних факултета развијају тек у новије време. Истина, Стечајно право (које је ипак коауторски рад – ауторство кандидаткиње је нешто више од 1/3 – око 115 страна) се развија из трговинскоправне научне области, што је и научноправна област за коју се кандидаткиња и бира, док се то без резерве не би могло рећи за Потрошачко право (самостални ауторски рад), које је само мањим делом трговинскоправна научна област а већим делом грађанскоправна научна област. Не спорећи научну и стручну вокацију кандидаткиње, имајући посебно у виду научну област за коју се врши избор за редовног професора, као и чињеницу да је реч о избору за највише универзитетско звање, комисија ипак мора да констатује да се кандидаткиња у периоду од претходног избора за ванредног професора до овог избора више посветила истраживању тема које баш нису сама срж трговинскоправне научне области. Ова констатација није одузимање легитимитета за предметни избор, али у сваком случају мора се схватити као озбиљна инструкција за будући научни и стручни рад. Ширина научног опуса, ма колико пожељна, ни у ком случају не сме ићи на уштрб научног и стручног развоја, продубљености и темељности, научних дисциплина за које се бира и којима се по том основу дугује.

Кандидаткиња др Милена Јовановић Zattila више од две деценије учествује у свим формама универзитетског наставног (педагошког) и научног рада. За то време израсла је у препознатљивог наставног радника, чија предавања и друге форме наставе и комуникације са студентима (од основних до докторских студија) имају све одлике образовног и васпитног.

Мисија универзитетског наставника има и свој важан сегмент – научни и стручни узгој и одгој младих сарадника и наставника. И у овом погледу кандидаткиња је показала потребну одговорност и зрелост, како на пословима ментора за израду мастер, магистарских и докторских радова, тако и на плану довођења млађих сарадника, демонстратора и асистената, како у властитој институцији где ради, тако и учешћем у комисијама за такве изборе у другим високошколским институцијама.

Коначно, активност кандидаткиње предметног конкурса не завршава се само у оквиру високошколске институције где је запослена и универзитета чији је део ова институција, већ и у бројним другим институцијама (комисије министарстава или Владе за израду закона; домаћи или међународни научни пројекти националног или регионалног значаја, институционалне арбитраже при привредним коморама, струковна удружења општег или специјализованог типа, струковна тела на нивоу универзитета итд.), што сведочи о свестраности кандидаткиње и доприносу академској заједници и друштвеној заједници уопште.

## ПРЕДЛОГ

На основу свега напред изложеног, комисија има част и задовољство да констатује да кандидаткиња др Милена Јовановић Zattila испуњава све услове предметног конкурса, те предлаже да се изабере за редовног професора за ужу трговинскоправну научну област на Правном факултету Универзитета у Нишу.

У Београду, 13. 11. 2013. године

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

Др Мирко Васиљевић,  
редовни професор Правног факултета у Београду



Др Александар Ћирић,  
редовни професор Правног факултета у Нишу



Др Небојша Јовановић,  
редовни професор Правног факултета у Београду

